

Pszichopathológia

5-8

PSZICHOTIKUS ZAVAROK: KITEKINTÉS A DROG-INDUKÁLTA PSZICHÓZIS JELENSÉGÉRE

PSZICHÓZISOK

Mi a pszichózis?

- A valóságkontroll elvesztése
- Változás:
  - gondolkodásban
  - érzésekben
  - észrevezésben
  - viselkedésben

„**Pszichózis**” gyanúja merül fel, ha

valakinek a viselkedése úgy változik meg,
hogyan a változás:

- társadalmilag **indokolatlan**
- az egyén szempontjából **megmagyarázhatatlan.**

Ki találkozik vele?

- Szülők , házastárs, szomszédok, rokonok
- Tanárok, munkatársak,
- Orvosok (családorvosok, fogorvosok, különböző szakorvosok)
- Rendőrök, jogászok, lelkészek

Diagnosztizálás aspektusai

- Viselkedés
- Élmény
- Teljesítmény
- Szociális adaptáció

Történet

- **Benedict Morel** (1809-1873) „démence précoce” (1860) fiatal korban kezdődik elbutuláshoz vezet
- **Emil Kraepelin** (1856-1926) dementia praecox mellől lehasította a pszichózis maniacodepresszívát
  - az elbutulás érzelmi hanyatlást jelent
  - a személyiség sajátos szétrombolódása, elsősorban a kedélyélet és az akarat károsodása figyelhető meg
- **Eugen Bleuler**(1857-1939) schizophrénia 1911
  - hasadás a magatartás, az emóció és a gondolkodás között

Eugen Bleuler

Alap tünetek: 4 A

- Affektív elsivárosodás
- Asszociáció zavara
- Autizmus
- Ambivalencia

Járulékos tünetek

- Téveseszmék
- hallucináció

Kurt Schneider

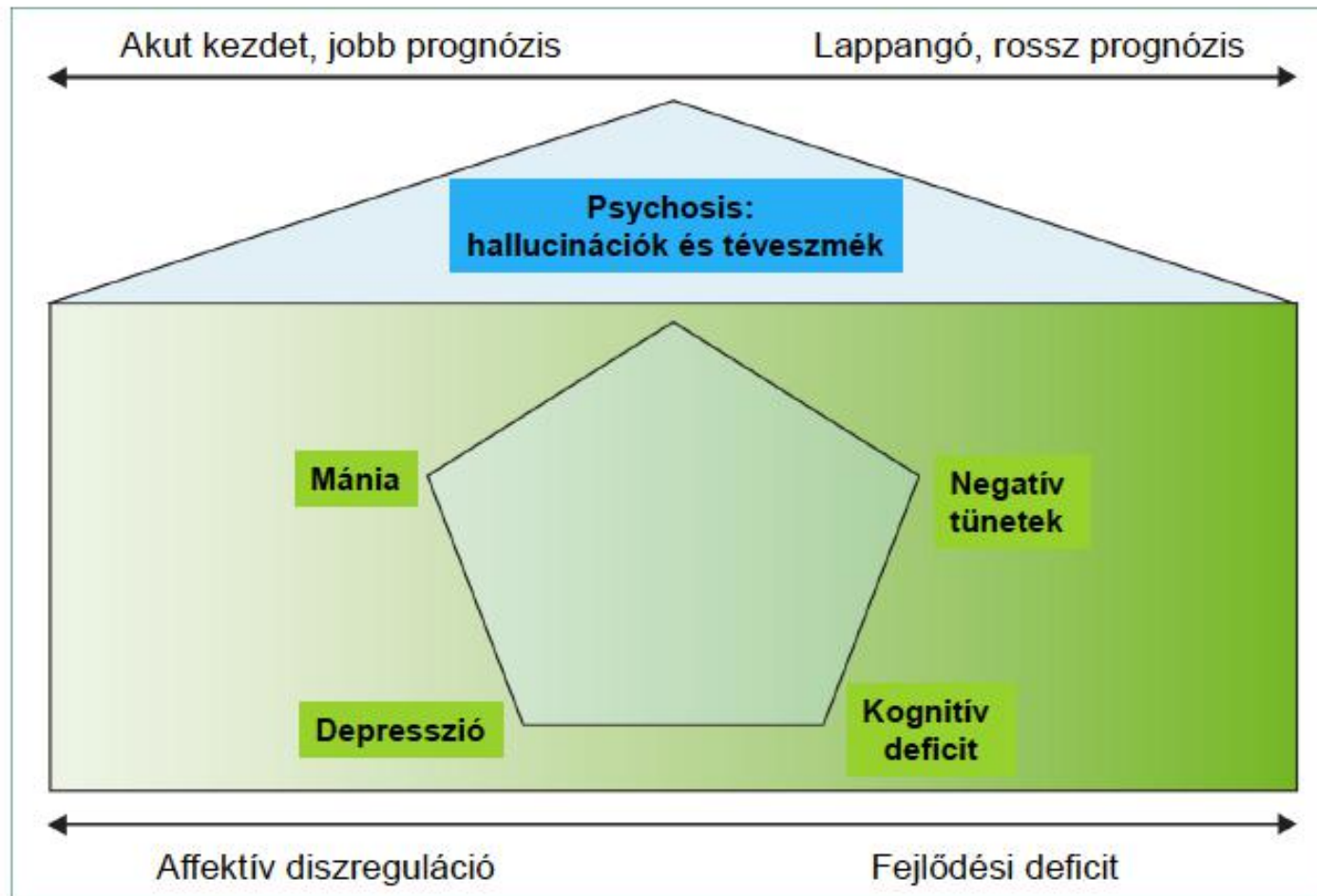
Elsőrangú tünetek

- Gondolatok felhangosodása
- Kommentáló, párbeszédes hanghallások
- Gondolatelvonás, gondolatbeültetés
- Téveseszmék
- Befolyásoltatottsági élmények

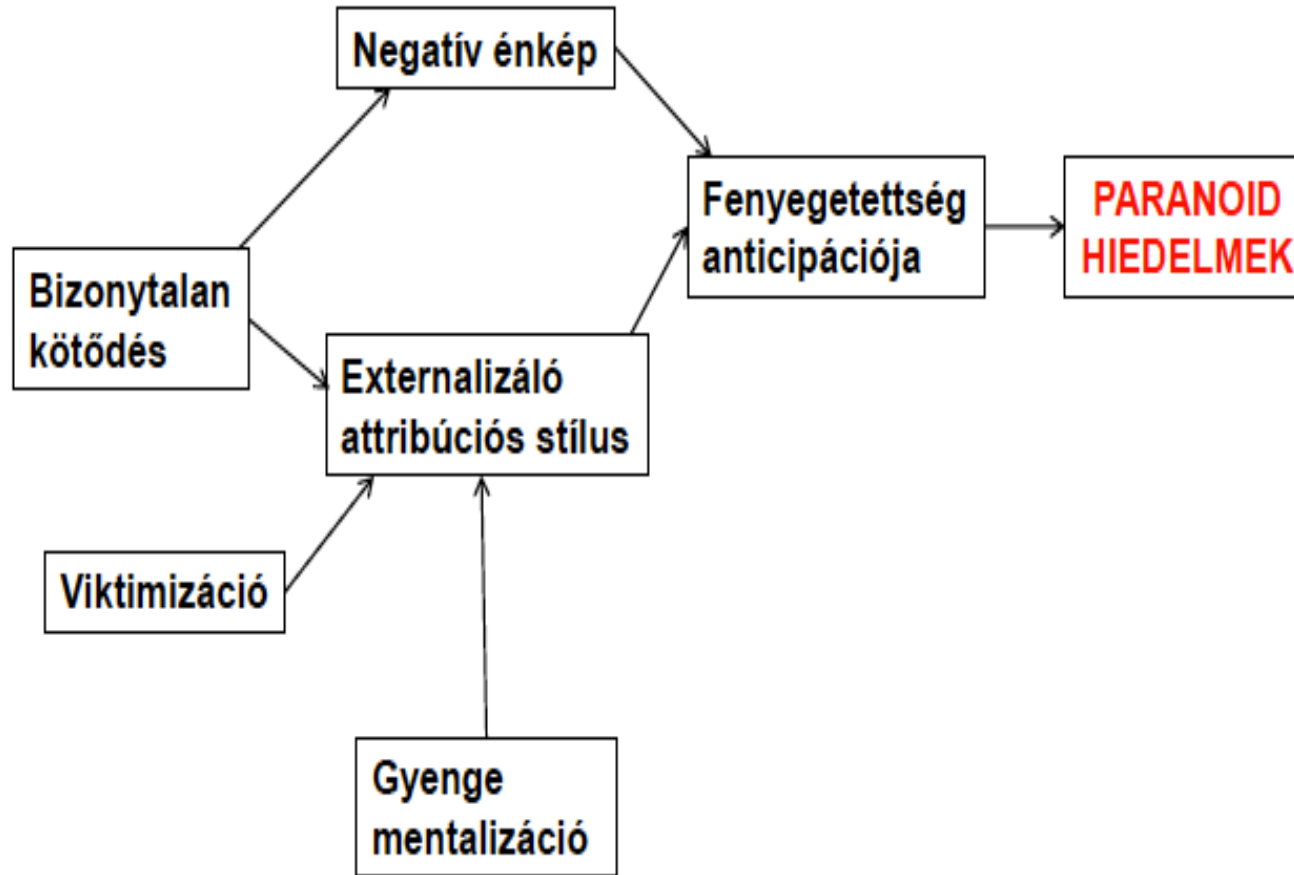
Másodrangú tünetek

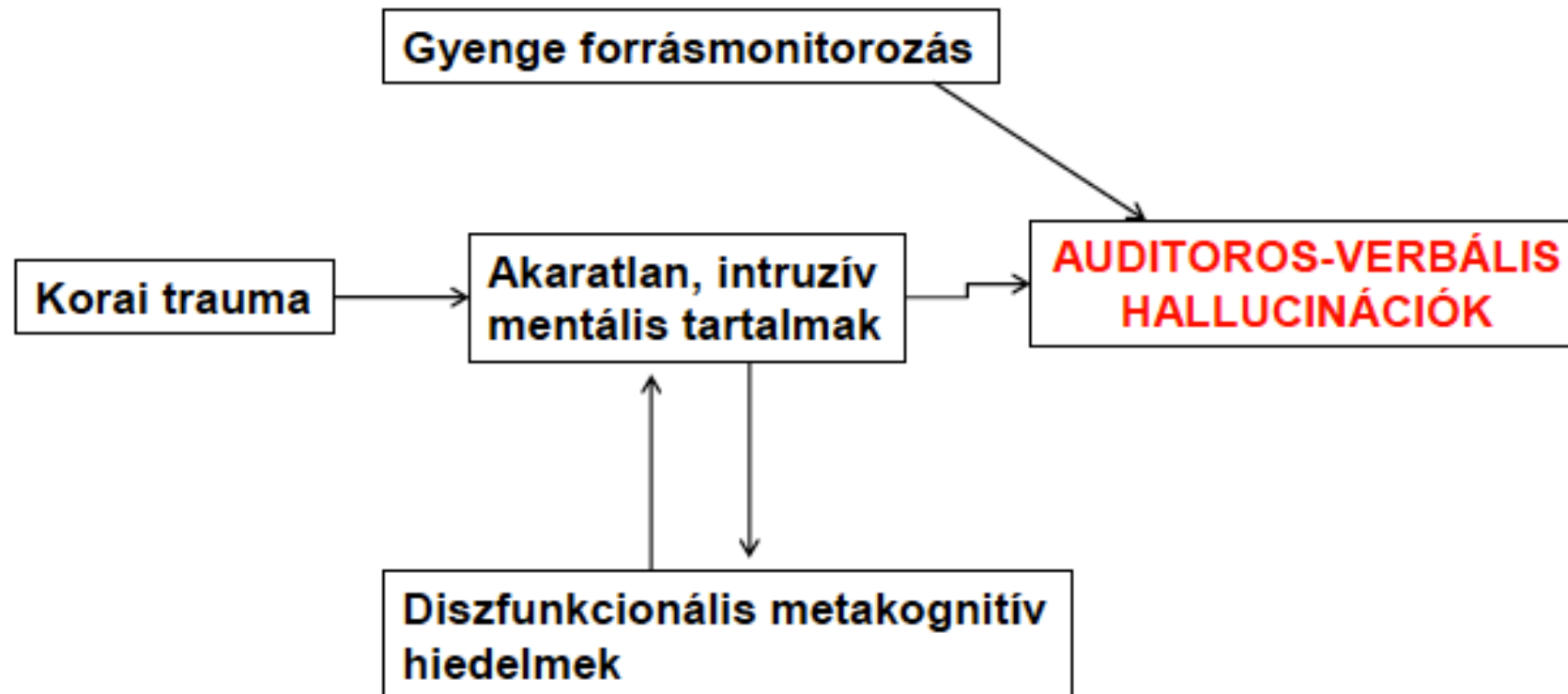
- Egyéb perzepciós zavarok
- Tanácstalanság
- Hangulatingadozás
- Érzelmi elszegényedés

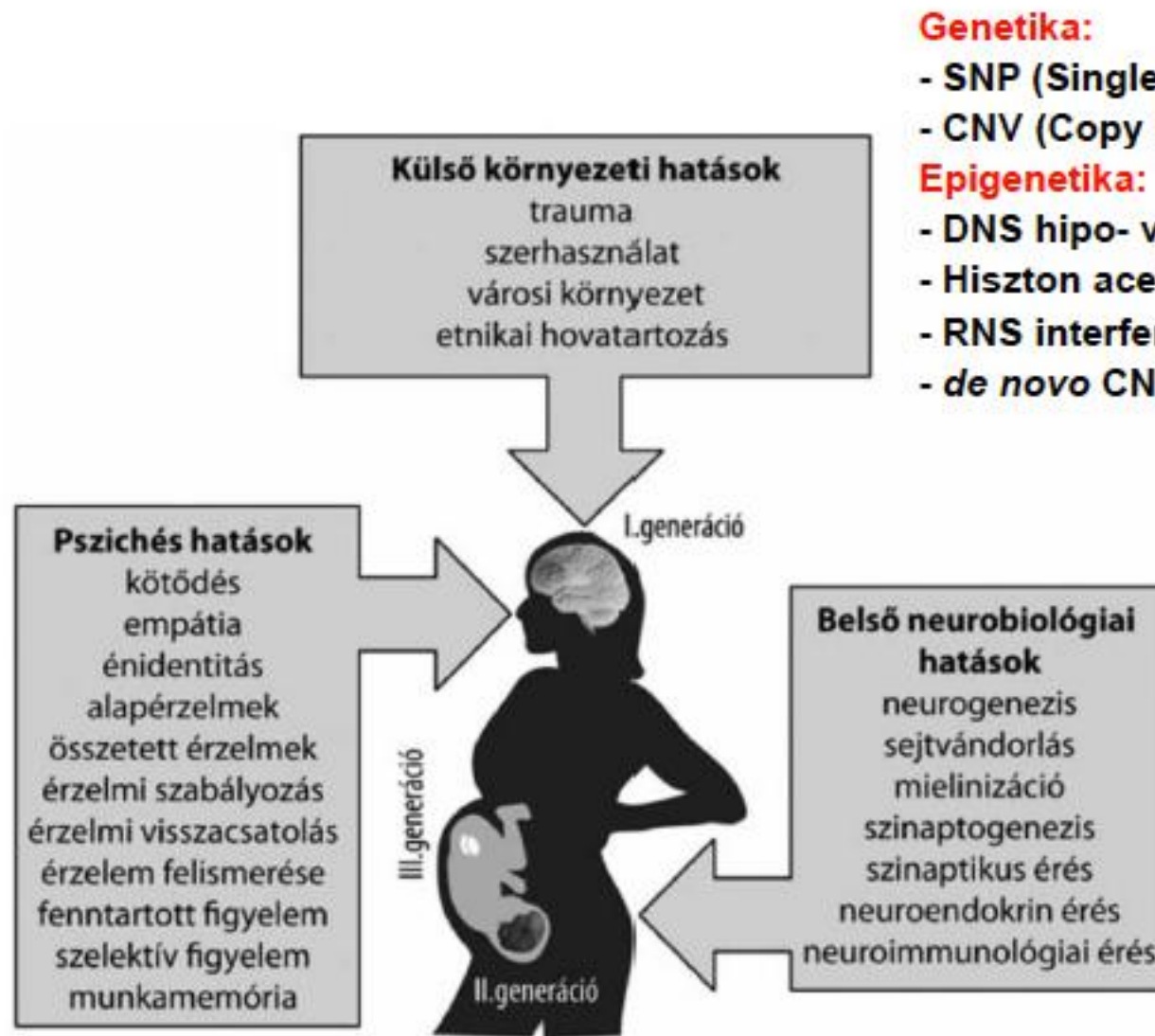
Tünetek

A pszichózis „új” pszichopatológiája

Genetika:

- SNP (Single Nucleotide Polymorphism)
- CNV (Copy Number Variation)

Epigenetika:

- DNS hipo- vagy hipermetiláció
- Hiszton acetiláció
- RNS interferencia
- *de novo* CNV (apai életkor!)

PSZICHÓZISOK felismeréséhez

A pszichózis tünetei?

- gondolkodászavar
- delúziók (téveszmék)
- hallucinációk
- megértés / kifejezés nehézsége
- különös viselkedés
- megváltozott érzések

PSZICHÓZISOK megjelenése

Pozitív tünetek:

- érzékcsalódások
- Téveszmék
- gondolkodászavar
- bizarr viselkedés
- izgatottság,
nyugtalanság

Negatív tünetek:

- örömképtelenség
- közöny
- fogyó figyelem
- érzelmi sivárosodás
- késztetés hiánya
- szegényes beszéd

PSZICHÓZISOK megjelenése 2

Pozitív tünetek

- Megalománia
- Szokatlan gondolattartalmak
- hallucinációk

Negatív tünetek

- Motoros lelassulás
- Érzelmi eltompulás
- Gyenge kapcsolatteremtő készség
- Társas kapcsolatokból való passzív/apatikus visszahúzódás

PSZICHÓZISOK megjelenése 3

Depressziós tünetek

- Szorongás
- Depresszió
- Bűntudat érzése
- Szomatikus félelmek

Izgalmi tünetek

- Izgatottság
- Gyengült impulzuskontroll
- Ellenségesség
- Kooperáció hiánya

PSZICHÓZISOK megjelenése 4

Kognitív tünetek

- Az absztrakt gondolkodás nehézsége
- Tájékozatlanság
- Fogalmi dezorganizáció
- Rossz figyelem/visszahúzóadás

Betegség belátás

- Tünetek: észleléstől elutasításig
- Okok: elfogadástól - tagadásig

Betegség belátás

Tünetek

A tünetek, például a hallucinációk, téveseszmék, érzelmi eltompulás és gyengült impulzusszabályzás leírásának és felismerésének a képessége. Az illető által önmagán tapasztalt tünetek világos észlelésével kezdődik és annak teljes elutasításáig terjedhet, hogy a különféle tünetek valójában egy betegségnek a jelei.

Okok

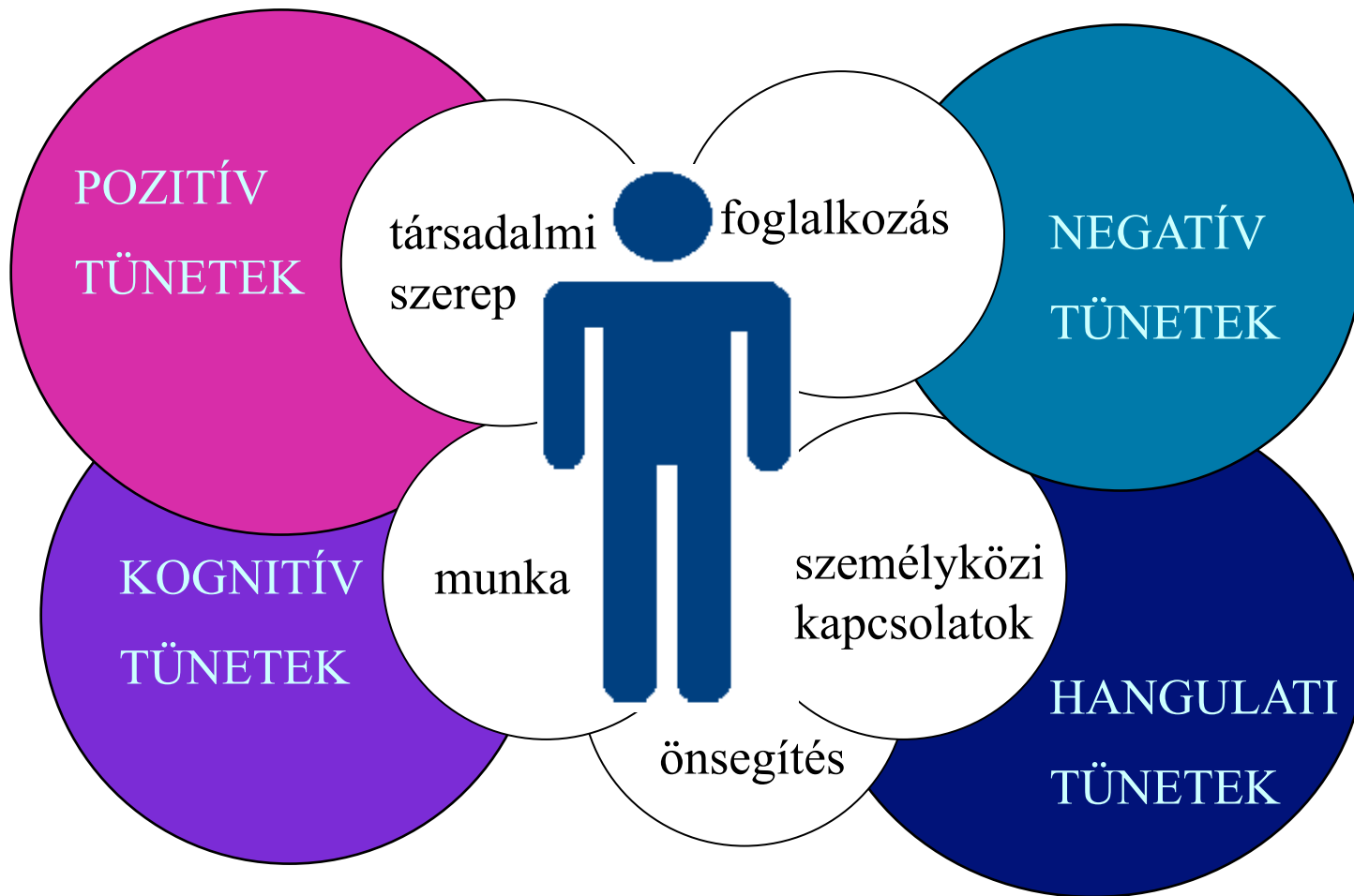
Ok-okozati viszony felismerésének a képessége a tünetek és az illető mentális betegsége között, amelyben szenved. Annak a ténynek a nagyon világos felfogásától, hogy az illető tüneteit mentális betegség okozza, annak a teljes tagadásáig terjedhet, hogy az illető mentális betegségben szenved.

Öngyilkossági szándék mértéke

1. Nincs öngyilkossági gondolat.
2. Az öngyilkossági nem kapcsolódik tervekhez.
3. Az öngyilkossági gondolat tervekhez kapcsolódik.
4. Igen gyakori öngyilkossági gondolat tervekhez és/vagy öngyilkossági kísérlethez kapcsolódva.

TÜNETEK ÉS FUNKCIONÁLÁS

(J.A. Lieberman, 1997 nyomán)

PSZICHÓZISOK kezelése

stratégiai célok:

- trauma minimalizálása
- korai kezelés
- alacsony gyógyszerdózis
- elfogadható magyarázat
- fejlődő terápiás kapcsolat
- család támogatása
- funkcionális reintegráció
- visszaesések megelőzése
- komorbiditás kezelése
  - másodlagos negatív tünetek
  - depresszió
  - szorongás, PTSD
  - drogabuzus
- pszichoszociális rehabilitáció (előítéletek!)

PSZICHÓZISOK terápiaja

Farmakoterápia

AP (NL)

- hagyományos
- **atípusos**

adjuváns

- komorbiditás!

Pszichoterápia

- egyéni & csoport
- család

Szocioterápia

- foglalkoztatás
- pszichoedukáció
- szociális reintegráció
  - klub, védett szállás, védett munkahely stb.

ANTIPSZICHOTIKUMOK mellékhatásai

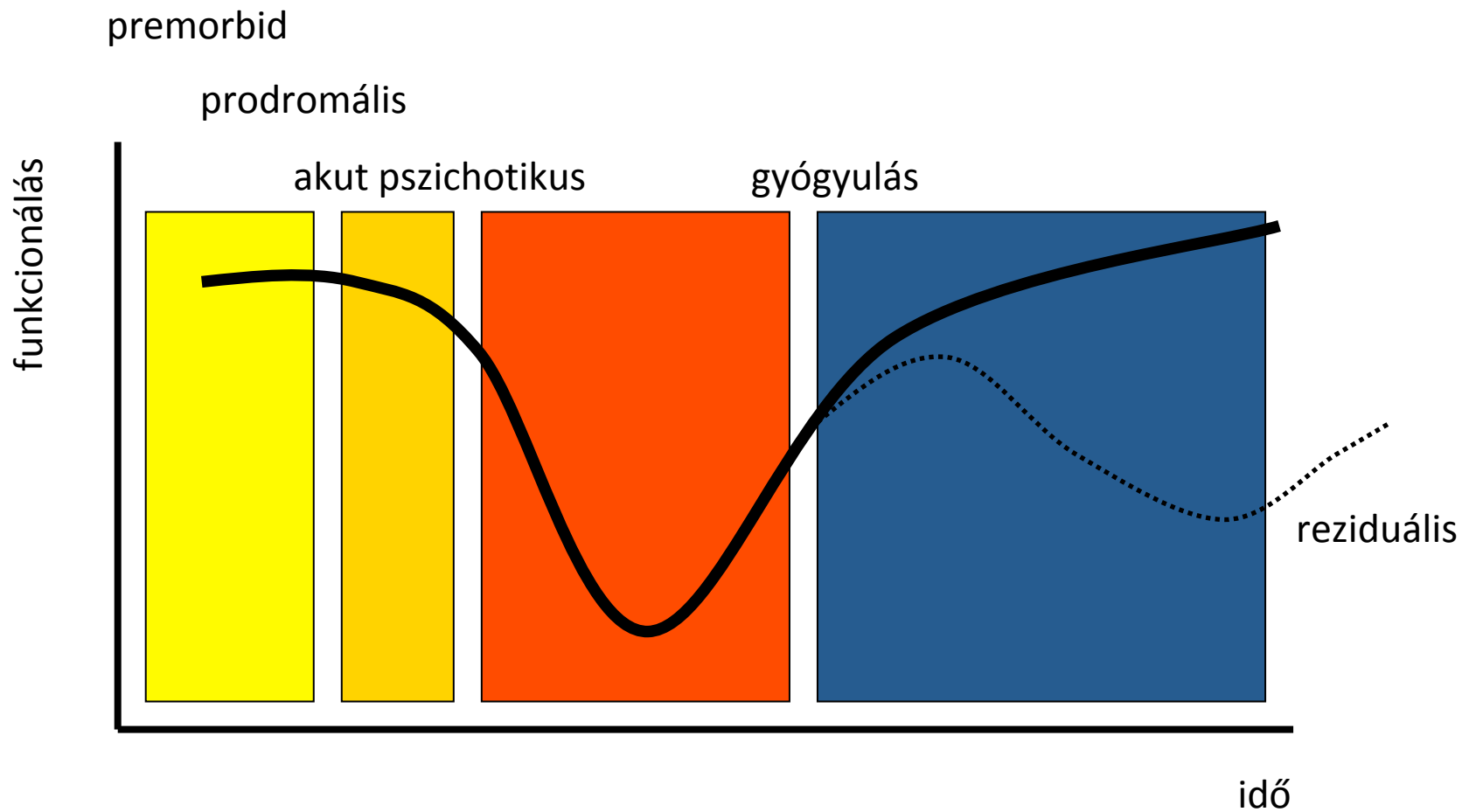
- **EPS**
- akatízia
- disztónia
- parkinsonizmus
- TD
- MNL szindróma
- antikolinerg tünetek
- kognitív zavarok
- ortosztatikus hipotenzió
- EKG elváltozások
- hormonális mellékhatások
- szexuális zavarok
- súlygyarapodás
- vérképzavarok
- májkárosodás
- EEG-változások, görcskészség
- bőrgyógyászati, szemészeti
- magzatkárosító

KORAI JELEK

- A korai figyelmeztető jelek (a betegséget megelőző tünetek) gyakran néhány héttel vagy egy hónappal azt megelőzően jelentkeznek, hogy az akut pszichotikus visszaesés bekövetkezne.
- Az elterjedt figyelmeztető jelzések a következők: alvási és táplálkozási zavarok, búskomorság, szorongás és feszültség, nyugtalanság, izomfeszültség, ingerlékenység, koncentrációs nehézségek és a társaság kerülése.
- A korai figyelmeztető jelek gyakran stabilak és személyhez kötődőek, vagyis a beteg általában azonos módon esik vissza, minden alkalommal ugyanazon figyelmeztető jelek mellett.

SZKIZOFRÉНИЯ és stádiumai

AKUT PSZICHÓZIS KEZELÉSE

magába foglalja:

- a súlyos, veszélyes, agresszív, erőszakos tünetek kontrollját
- a gyors és hatékony kezelés sürgető igényét
- az öndestrukció elkerülését
- hosszú-távú megfontolásokat

Törzskönyvezett AP-k

Típusos, hagyományos

- chlorpromazin (Hibernal)
- levopromazin (Tisercin)
- thiridazin (Melleril)
- chlorprotixen (Truxal)
- sulpirid (Depral)
- flupenthixol (Fluanxol)
- tiaprid (Tiapridal)
- zuklopenthixol (Cisordinol)
- haloperidol (Haloperidol)
- fluphenazin (Moditen)
- trifluoerazin (Terfluzine)
- pipothiazin (Piportil) forgalomból júniustól kivonták

Törzskönyvezett AP-k

Atípusos antipszichotikumok

- amisulpirid (Solian)
- clozapin (Leponex)
- olanzapin (Zyprexa)
- quetiapin (Seroquel)
- risperidon (Risperdal), Risperdal CONSTA, tartós hatású atípusos injekciós készítmény
- sertindol (Serdolect)
- Ziprasidon

Törzskönyvezett AP-k

Tartós hatású (depó) készítmények

- haloperidol decanoat
- fluphenazin decanoat (Moditen depot))
- zuclopenthixol decanoat (Cisordinol depot)
- flupenthixol decanoat (Fluanxol depot)
- pipothiazin decanoat (Piportil depot)
- zuclopenthixol acetat (Cisordinol acutard)*

* *nem depó, de tartós hatású*

Mellékhatások

EPS-mellékhatások

- Disztónia
- Parkinson tünetegyüttes
- Akatízia
- Tardív diszkinézia

Antikolinergiás mellékhatások

- Szájszárazság
- Homályos látás
- Vizelet-elakadás
- Székrekedés
- Koncentrálási nehézségek
- Emlékezési nehézségek

Mellékhatások II

Hormonális mellékhatások

- Galactorrhoea
- Gynaecomastia
- Amenorrhoea

Egyéb mellékhatások

- Szédülés
- Nappali aluszékonyság
- Álmoság
- Szexuális működési zavar
- Álmatlanság
- Hízás
- Ortosztatikus hipotónia

AFFEKTÍV KÓRKÉPEK felosztása

- mániás epizód
- bipoláris affektív zavar
- depressziós epizód

enyhe - közepes - súlyos
pszichózissal vagy anélkül
ismétlődő forma

- átható hangulati rendellenesség

ciklotímia - disztímia

AFFEKTÍV KÓRKÉPEK tünettana

MÁNIA

- emelkedett hangulat
  - sok energia
  - túlzott aktivitás
  - fokozott teljesítmények
  - beszédkényszer
  - csökkenő alvásigény
  - figyelemkoncentráció csökken
- (+ másodlagos tünetek)

DEPRESSZIÓ

- hangulati nyomottság
- örömképtelenség
- elsivárosodás
- csökkenő érdeklődés
- csökkenő figyelem
- étvágytalanság
- csökkenő szexuális érdeklődés
- csökkenő önértékelés
- bűntudat, önvád

AFFEKTÍV KÓRKÉPEK

perzisztáló (átható) hangulati zavarok

CIKLOTÍMIA

DISZTÍMIA

Tartós, számottevően zavaró és korlátozó, de mértékében, intenzitásában kevesebb, mint a **bipoláris**, illetve **depressziós** epizód.

AFFEKTÍV KÓRKÉPEK

kérdések a depressziók felismeréséhez

- Hangulat?
- Kedélyállapot?
- Örömkészség?
- Érdeklődés ?
- Késztetések?
- Teljesítmények?
- Kudarcélmény és kezelésük?
- Önértékelés?
- Bűntudat, önvádolás?
- Reményvesztettség?
- Döntésképtelenség?
- Veszteségek?
- Étvágytalanság?
- Fogyas?
- Nemi vágy?
- Alvás? Korai ébredés?
- Korábbi előfordulás?
- Fázisok?
- Napszaki ingadozás?

AFFEKTÍV KÓRKÉPEK kezelése

„mánia”

- Farmakoterápia
BZD, CBZ, NL, Li
- Pszichoterápiák
- Szocioterápiák

„depresszió”

- Farmakoterápia
AD (SSRI, SNRI, MAOI, RIMA, TCA,
stb.) „A” / „H”
- Pszichoterápiák
- Szocioterápiák

Módszerkombináció!

TÁMADÓ VAGY FENYEGETŐ BETEG

- Tudatni kell: ***az erőszakos viselkedés semmiképp nem elfogadható a gyógyítás keretei között!***
- Közelíts a pácienshez megnyugtatóan, kerülve a fenyegető fellépést
- Ismételten erősítsd meg, segítőkész vagy és szeretnéd megérteni, hogy megnyugodhasson ő is
- Ajánlj gyógyszert - ami csökkenti a rossz érzéseit, félelmeit, feszültségeit - ami után könnyebb lesz...
- **De** tájékoztasd a páciens: határozottan megfékezzük, ha kell és érdekében nem riadunk vissza a keményebb lépésektől sem (bár szeretnénk elkerülni...)
- A csapat **felvonultathat erőt** is az eltökéltség alátámasztására
- Végsőmegoldás: **kényszerítés** (rögzítés + felügyelet)

TÁMADÓ VAGY FENYEGETŐ BETEG

- Tudatni kell: ***az erőszakos viselkedés semmiképp nem elfogadható a gyógyítás keretei között!***
- Közelíts a pácienshez megnyugtatóan, kerülve a fenyegető fellépést
- Ismételten erősítsd meg, segítőkész vagy és szeretnéd megérteni, hogy megnyugodhasson ő is
- Ajánlj gyógyszert - ami csökkenti a rossz érzéseit, félelmeit, feszültségeit - ami után könnyebb lesz...
- **De** tájékoztasd a páciens: határozottan megfékezzük, ha kell és érdekében nem riadunk vissza a keményebb lépésektől sem (bár szeretnénk elkerülni...)
- A csapat **felvonultathat erőt** is az eltökéltség alátámasztására
- Végsőmegoldás: **kényszerítés** (rögzítés + felügyelet)

A kábítószerhasználat és a pszichiátriai betegségek kapcsolata

→ komorbiditás - következmény

1. szerhasználat a pszichiátriai zavar tünete
2. pszichiátriai zavar a szerhasználat következménye
3. megküzdési válasz (szelf-medikáció)
4. közös etiológiai faktor neurobiológiai tényező

A kábítószer neurobiológiája, farmakológiai hatása

→ Opioidok (idegrendszeri depresszivumok)

- opioid receptorok: μ (heroin, morfin, metadon), κ , δ
- GABAerg rendszer gátlása → dopamin felszabadulás ↑ (közv.)

→ Kokain

- dopamin preszinaptikus reuptake ↓ → dopamin-szint ↑
- tartós h. dopamin-szint ↓ → örömszerző hatás nem működik

Ψ: hangulatzavar - depresszió

→ Kannabisz (marihuána és hasis)

- delta-9-tetrahydrocannabinol (THC)
- CB1 receptor: mesolimbikus dop. n., BG, hippocampus, PFC....
- preszinaptikus dopamin kiáramlás (reuptake gátlás ↓)
- szkizofrén betegek liquor: anandamid ↑ (CB hiperaktivitás)

Ψ: szkizoform pszichózis, depresszió

A kábítószer neurobiológiája, farmakológiai hatása

→ Amfetaminok

- dopamin reuptake, MAO gátlás
- dopamin felszabadulás ↑ (ser, noradr is)
- tartós MDMA használat szerotonerg receptorszám ↓

Ψ: Depresszió, agresszív viselkedés, antiszociális személyiségz.

→ Hallucinogének

- LSD: szerotonin felszab. ↓, 5-HT1C: hallucinogén hatás
- dopamin felszabadulás ↑

Addikciók háttere:

Középgayi dopaminrendszer működésének deficitje

A kábítószerhasználat és a pszichiátriai betegségek kapcsolata

→ Genetikai háttér

- Endocannabinoid rendszer
  - endocannabinoid-bontó enzim polimorfizmusa
CB 1 → dopamin → eufória
ópioid addikció rizikója
  - CNR1 gén polimorfizmusa - hebefrénia
- Dopamin 2 receptor A1 allél
  - D2 receptor diszfunkció
agyi jutalmazó rendszer működése sérült
- COMT enzim (158.: valin) kannabisz esetén sch

Pszichiátriai betegségek - droghasználat

→ Pszichiátriai kórképek

★ *Demetrovics Zs: A droghasználat és pszichiátriai komorbiditása. Addiktológia 2005. IV. évf. 3. (319-340)*

→ Normál populációs vizsgálatok

★ *Regier DA: Comorbidity of mental disorders with alcohol and other drug abuse. Results from the Epidemiologic Catchment Area (ECA) Study. JAMA 1990*

- 20291 fő: pszich. zavar: 22%

-- 6,1%-a droghasználat: pszich. zavar: 53% (OR: 4,5)

-- leggyakoribb: személyiségzavarok, szorongásos zavarok

-- de! szerhasználati hatás: affektív zavarok (depresszió)

szkizofrénia 6,8% (OR: 6,2)

Pszichiátriai betegségek - droghasználat

- Normál populációs vizsgálatok
  - pszichés zavar droghasználat mellett:
    - kokain (76%)
    - hallucinogének (69%)
    - opiátok (65%)
    - amfetamin (63%)
    - kannabisz (50%) /abszolút értékben magas!/

Klinikai vizsgálatok

→ Hangulatzavarok

★ *Strain EC: Assessment and treatment of comorbid psychiatric disorders in opioid-dependent patients. The Clinical Journal of Pain 2002*

- ópiátfüggők
- 14 vizsgálat (66-716)
- DSM-III-R: major depresszió > szorongásos z.
- depresszió: pontprevalencia 3-26%
élettartamprev. 4-54%
- szuicidium: depresszióval összefüggésben

★ *Torrens et al.: Diagnosing comorbid psychiatric Disorders in Substance Abusers: validity of the Spanish versions of the PRISMD. The American Journal of Psychiatry 2004*

- 105 drogfüggő
- depresszió: pontprevalencia 19-36%
élettartamprev. 32-55%

Hangulatzavarok

→ Kezelés

(★ *Strain EC*)

- 1. szer megvonása,
  - 2. benzodiazepin* helyett chlórdiazepoxid
  - 3. antidepresszívum
  - 4. pszichoterápia
- Prevenció: AD hosszútávon (methadon esetén is)
- * clonazepam: GABA-A rec ↑ dopamin hatás csökk.

Hangulatzavarok

→ Kezelés

- antidepresszivum

★ *Carpenter KM et al: The effect of sertraline and enviromental contex on treating depression ... Drug Alcohol Depend. 2004 may*

- sertralin ópiát dependens (methadon)
- 95 beteg, kettős vak placebo kontr. vizsg.
- dózis: 25mg – 200mg/nap (169mg)
- depressziós tünetek, absztinencia – pozitív környezet

- bupropion:

(kokain – methadon) CM terápiával együtt: használat ↓

- fluoxetin, imipramin: amfetamin dep.: sóvárgás ↓ rövid távon
- mirtazapin: α -2 rec ↓, a μ , κ , δ receptorok módosítása
blokk: 5-HT3 rec. → dopamin hatás csökk.

Pszichiátriai betegségek - droghasználat

→ Pszichotikus állapotok

★ *Vandlik E., Németh A: Kannabisz és pszichózis, Addiktológia 2005*
„toxikus pszichózis” vs. szkizofrénia, krón. pszichózis

- kannabiszhasználat: sch 2x > normál
- 232 sch: 1/3-a betegség előtt több, mint 1 évvel
  - 1/3-a 1 éven belül
  - 1/3-a betegsége alatt
- 4 jelentős prospektív vizsgálat
  - Andreasson és mtsai, 1988: kockázat 6x
  - Zammit és mtsai, 2002: kockázat 6,7
  - Dán NEMESIS: kockázat 3x
  - Új-zéland 3,7
- dózis-válasz viszony

Pszichiátriai betegségek - droghasználat

→ Pszichotikus állapotok

★ *Moore TH et al.: Cannabis use and risk of psychosis or affective mental health outcomes: a systematic review. Lancet. 2007 Jul 28;370(9584)*

- 35 közlemény (4804 ref.)

- esélyhányados: használat: 1,41 OR

rendszeres használat: 2,09 OR

- dózis-válasz hatás

- affektív betegségek: nincs egyértelmű kapcsolat

- döntéshozók felé: elég bizonyíték a magasabb rizikóra

Pszichiátriai betegségek - droghasználat

→ Pszichotikus állapotok kannabisz használat mellett

Különbségek klinikailag:

- korai kezdet
- rosszabb prognózis
- agresszivitás ↑
- pozitív tünetek ↑
- negatív tünetek ↓
- jobb kognitív funkciók
- premorbid funkció jók
- családi anamnézis nincs

Pszichotikus állapotok

→ Kezelés

- ★ *Gaszner P., Csernus I.: Szkizoid pszichózis kannabisz fogyasztás után. Neuropsychopharmacologia Hungarica. 2004. 6./2.*
  - 3 eset: szkizoform pszichózis, használat: ½, 2, 6 év
  - amisulprid, clozapin, th. megszakítás → visszaesések
- ★ *Hidasi Z.: Droghasználat mellett kialakuló pszichózis. Addiktológia 2005/4.*
  - 27 nő, marihuána 8 éve, maniform-szkizofreniform pszichózis
  - olanzapin, litium, szupportív th: dolgozik, absztinens
- ★ *Polgár P.: Kannabiszhasználat és szkizofrénia. Addiktológia 2005. 4. évf/5.*
  - 25 ffi, kannabisz 1,5 éve, szkizofreniform pszichózis
  - risperidon, visszaesés (gyógyszer, szer) Consta: absztinens

Pszichotikus állapotok

→ Kezelés

★ *Stuyt EB et al. Am j Addict. 2006 Mar-Apr;15(2):166-73*

- 55 beteg szkizofrénia vagy szkizoaffektív zavar
- olanzapin, risperidon, ziprazidon vagy típ. depot AP
- terápián maradás: ris (88%), zip (64%)

★ *Beresford TP et al: Aripiprazole in schizophrenia with cocaine dependence. J Clin Psychophar Vol 25, Number 4, Aug 2005*

- kokain és alkohol, 15mg/nap aripiprazol, 8 hetes
- sóvárgás, fogyasztás ↓,

★ *Brown ES: Switching outpatients with bipolar or schizoaffective disorders and substance abuse... J Clin Psychiatry 2005;66:756-760*

- 20 beteg, bipol. vagy szkizoaff. aripiprazolra váltás
- tünetek csökk., fogyasztás: alkohol↓, kokain --

Pszichotikus állapotok

→ Kezelés

★ *Green AI et al: First episode schizophrenia-related psychosis and substance use disorders: acute response to olanzapine and haloperidol. Schizophr Res. 2004 Feb 1;66(2-3).125-35*

- 262 beteg (14 cent. USA, Ny-Eu): kannabisz, kokain min. 1 hónap
- kokain: több pozitív kevesebb negatív tünet, hosszabb kezeletlen
- olanzapine, haloperidol: hatásos, de antipszichotikus válasz ↓

- tiaprid: D2, D3 szelektív antagonizmus

- Pszichoterápia

★ *Di Forti M. et al: Cannabis use and psychiatric and cognitive disorders: the chicken or the eggs? Curr Opin Psychiatry. 2007 May;20(3)*

- kombinált kognitív-viselkedés terápia, motiváció fejlesztés

- **Amfetamin okozta pszichotikus zavar**
  - Paranoid schizophrenia (pozitív tünetek)
    - Vizelet toxikológiai vizsgálat
    - Tünetek övid időn belül való megszünése
- **Amfetamin okozta hangulatzavar**
  - Intoxikáció – mánás/kevert tünetek
  - Megvonás – depresszív tünetek
- **Amfetamin intoxikáció miatt kialakult delirium**
  - Magas adagok
  - Alvásmegvonás
  - Más anyagokkal való kombináció
  - Korábban már meglévő agyi károsodás

- Kannabisz intoxikációs delirium (nagy dózisok)
  - Tudat éberségi szintje
  - Kogníció
  - Percepció
  - Figyelem
  - Motoros koordináció
- Kannabisz-indukált szorongásos zavar
  - Tapasztalatlan fogyasztók
  - Dózisfüggő
  - Rövid ideig tartó szorongásos állapotok (pánik)
- Kannabisz-indukált pszichotikus zavar
  - Hosszútávú használat
  - Paranoid gondolatok
  - “bad trip” élmény
  - sérülékenység

Kokainnal kapcsolatos zavarok

- Komorbiditás
  - Hangulatzavarok
  - Alkohollal kapcsolatos zavarok
  - Szorongásos zavarok
  - Személyiségzavarok
  - Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavarok

- **Kokain intoxikációs delirium**
  - Magas dózisok
  - Más pszichoaktív szerek egyidejű használata
  - Korábbi agyi betegségek
- **Kokain okozta pszichotikus zavar**
  - Hallucinációk és téveszmék gyakoriak
  - Függ a dózistól, a használat időtartamától, alkalmazás módjától, egyéni érzékenységtől, nemtől
  - Paranoid téveszeszmék, akusztikus hallucinációk
  - “rovarok érzékelése” (bőr alatt)
  - Torzult viselkedés (violens, homicid cselekmények)
- **Kokainnal kapcsolatos**
  - Hangulatzavarok
  - Szorongásos zavarok
  - Szexuális zavarok
  - alvászavar

Összefoglalás

- Droghasználók minimum felénél pszichés probléma
- Társuló zavar fontossága
- Droghasználat rontja a prognózist
- Tartós pszichiátriai probléma
- Affektív zavar - ópiát
- Szkizoform pszichózis - kannabisz
- Kezelés kellő időben kellő ideig
- Sóvárgás csökkentése